111 aastat Kunda kabeli rajamisest

HELDI RANDVER
Kunda Kolmekuninga koguduse juhatuse esimees
toimetus@virumaateataja.ee

Kunda kabel hävis 1918. aasta detsembris. ERAKOGU

Tsemenditehase Port Kunda töölisasula esimene puukirik (hiljem nimetatud Kunda kabeliks) ehitati 1904. aastal parun Girard de Soucantoni eestvedamisel Kunda Kukerpallimäele, mõisamaadest eraldatud alale maantee ja jõeoru vahel.

Paikkonda pühakoja rajamine oli selle sajandi alguses rahvale tõeliseks tähiseks kristliku kasvatustöö arendamisel. Valmis kümme sülda pikk, viis sülda lai ja kolm sülda kõrge viie suure aknaga puithoone, mis vabadussõja päevil, 23. detsembril 1918 dessandi mürsutabamusest maani maha põles.

Enesestmõistetavalt on sellest nüüdseks saanud ajalooline pärand Kunda ja lähikonna rahvale. Pühapäeviti kogunes neil päevil rahvast kirikusse jumalateenistustele, jõulude aegu kaikus teedelt aisakellade rõõmsat helinat.

Kabeli tegevusaeg osutus küll lühikeseks, kuid vundamendi koht on tänaseni alles. Sada aastat hiljem paigutati sinna suur mälestuskivi. Varsti järgnes kivile mälestusplaadi "Kunda kabel 1904–1918" kinnitamine. Esmane mõte mälestuskivi pühitseda nelipühal, Kristuse kiriku sünnipäeval, oli edasi lükkunud.

Kogunesime 14. juunil hea tahte päevale Mere tänaval Kukerpallimäel kabeli mälestuskivi juures, kus kirikuõpetaja Ahti Bachblum pühitses Kunda kiriku ja Kunda linna ühist mälestusobjekti.

Suur aitäh rahalise toetuse eest Põdra Pubi juhile, Erko, Einar ja Elli Vallbaumile, Kunda linnavalitsusele, ASi Kunda Nordic Tsement juhtkonnale.

Endise Kunda kabeli koht on ju kogu aja olnud meie linnas ja lähikonnas kõigile teadaolevaks ajalooliseks mälestusväärsuseks. Tuhat tänu tegevuse tublidele algatajatele Marek Uustalule, Igor Piterjale; Janar Vellakule ja Sirje Liiskmaale linnavalitsusest ning hoolsatele korrastustööde jätkajaile Viljo Randverile, Marika Soonele ning Andres Veidnerile.

Tänud headele abilistele tehase tehnikaosakonnast, Riho Iskülile ja Jaak Paimile, samuti Rakvere kiviraidurile Elvart Silverele imeilusa mälestusplaadi eest. On hea meel, et jätkus mõistvat suhtumist ja sai antud panus Kunda kiriku heaks. Eraldi tuhat tänu Svetlana Pressile meeskonnaga omaalgatusliku abi eest selle aasta kevadel kabeli platsi korrastamisel.

Head teelised, sealt mööda käies hoidkem pilk peal esimese Kunda kiriku, endise kabeli asupaigal. Mälestuskivi on seal nüüd keset vaikust ja üksindust heade teeliste ootel.

Vundamendi kõrval jätkub avarat platsi, kus vajadusel saab piknikut pidada, mõnus oleks edaspidi sinna luua istepinkidega puhkepaik, miks mitte ka kellegi mälestuspink.

Nõukogude piirivalvurite vundamendist läbi kaevatud kaitsekraav vajab täitmist, samuti on tarvis aeg-ajalt eemaldada vundamendilt sinna pidevalt tekkivat võpsikut ning mälestuskivi ette rajatud lillepeenrale võiks anda meeldivat täiendust.